

مستشرقان

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلنده امنيت
صندوغى جوارنده
شنگول يقوشنده
۲۷ نوسرو

اظهار :

مسلکمزده موافق آثار
جدیده مع المنونیه
قبول اولنور

درج ایدله یین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، و بالخاصه احوال و مشورہ امور بدین بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسی :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلی

سنه لکی

ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵	غروش
روسیه	۶۵	۳۰۵	روبله
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹	فرانق

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضلہ آلنیر

آلتنجی جلد

۱۴ جمادی الاول پنجشنبه ۵ مایس ۳۲۷

عدد : ۱۴۱

هر کس یوز اوقه لوق بر ثقاتی قالدیره ماز . فقط اوقدرنی و بلدکه اندن ده
دها فضله جه سنی قالدیران بولونیر .

مثلا سنك ألكه یوز بیک لیرا قیمتده بر جوهر کچمش فقط بونك
قیمتی شویله دورسون هنوز ماهیتدن خبرك یوق . سنك نظر کده
عادی بر طاش پارچه سی . فقط بری کلوب ده بونك یوز بیک لیرا
آغیر لغنده پك قیمتدار بر معدن اولدیغنی سویلینجه در حال کوزلر کده
بر نور مسرت پارلار . آرتق او ، سنك نظر کده عادی بر طاش دکل
بر خزینة سعادت ! بر کنجینه اقبال ! بر برات اجلال ! حیاتك ذوقی
بوتون ازهار ایتسایله یوز یکی قاپلار . اوخ . . . ایشته شمعی
مسهودم !

زواللی ! سنك الکده بر جوهر واردی . بر جوهر ، که دنیانك
بوتون خزائی بر یره کتیر یلسه ینه آنك ذره سنه مقابل اوله ماز .
بالکنز آنك شمشة جهان آراسنی ئوده یه منز او نه . . . ؟

حضرت قرآن حکیم !

کولیورسك او یلامی ؟ پك عجله ایتدك ! سوکرا اکر - ذره قدر
وجدانك وارسه ! - محجوب اوله جقسك ! کوزلرک بلا اختیار یره
اینه جك ! قلبکده حس ایده جکک مرارت زهر رنگنده یوزینه عکس
ایده جک .

سنك ، مدنیتك اوج اعلائی کمال الکیمانده (؟) کورمکده و اشاغیدن
یوقاری پرستشار تقدیم ایتدکده اولدیغک آروپا علماسندن ، فرانسه
فضلاسندن « لاوالته Théophile sébastien Lavalletée » نك قرآن
حکیم حقنده کی تقدیرات عاقلانه و نصف پرورانه سنی دیکه :

Tout est contenu dans le Koran, c'est la source de tout droit, le principe de tout devoir; il embrasse toutes les relations de la vie politique, civile et religieuse, et régleme depuis la conscience des individus jusqueaux détails du ménage.

فصلک؟ بوذات - معتقد اولدیغنی حالد - بونون حقایقک حضرت
قرآن حکیمده اولدیغنی آکلامش ؛ ایشته اعتراف ایدیور . « قرآن :
بوتون حقوقک منبع توزیعی ، بوتون وظائفک مأخذ تقسیمیدر .
قرآن ، دینی ، مدنی ، سیاسی طرق و مسالک حیاتک کافه روابط
و مناسباتی احترام و احاطه ایدن بر مجموعه قوانین ، بر دستور معدلت
آیندیر الخ » دییور .
(مابعدی وار)

محمد فخرالدین

تورکک غیرتی

بوندر بر آی ، بر بوجوق آی اول طنینده یازیلان بر مقاله . . .
(آلتین ارددو) مقاله سی . . . روحده بر کونش کی ، بر دیکز کی
پارلایوب طالع لایوب طور یور . یازیلدیغنی کون بر قاچ کره اوقوددیغ

حقیقته بوتون قناعت وجدانیله لریله ، بتون صمیمیت قلبیله ، بوتون
عصمت روحیله اینانیورلرده بوجهل بالذات کندی ایستدیکی و آوجی
ایچنده وقوع بولدیغنی حالد طاشاردن ، هانی اوزم جامده ، جانسز
دیدیکمز طاشاردن کندی اوزقولاغیله ایشدیکی معجزه شهادتی سحره
حمل ایتدی .

(اولئک کالانعام بل هم اضل !)

زمره سنك سرفرازی اولوق شرفی (!) احراز ایلدی . حقیقی
اوبختیار انسان کامل بلیر ، که حق طایر . حق پرستی ایدر ، نظرنده
وارلق حقدن عبارت اولور ، ایشته اوزمان حقایق اشیا پیش نظر
حکمتده تجلی ایدر . حقیقت یچین آجی اولیور ؟ بو آملق زدن کلیور ؟
حقیقتک کندیسندمی ؟ یوقسه ادراکک سقامتدن ، عقلک - امراض
نفسانیله - معلولیتندمی ؟

کوریوریز ، که خسته لقی بر کوز ضیای خورشیددن حظ ایتیمور .
کونشه منعطف اولونجه باشنی چویرمه کجور اولیور ! کذا : بوزوق
بر معدنک طاتلی بر صوبی زهر کی آجی بولیور . حال بوکه سن
ایچمه ک طویه میورسک ! کوزلرک ضیای مرئیاتی دها واضح ، دها
جلی بر صورتده کوریور و نمون اولیورسک !
دیمک ، که اومرارت ، حقیقته دکل آنی ادراک ایده مین ، یا ؟
ادراک ایتک ایسته مین عل سقیمده ایش .

La verité se cache au fond d'un puits

دین ، حقیقتک نه قدر عمیق بر خنماکاه ایچنده کیزلمش اولدیغنی
اکلامش ده بویله بر صیحه حیرت قوباروب زمین عجزه سقوط
ایتمش ! ایشته بخی صد دنده بولندیغمز (ستر نسوان) مسئله سی ده بویله
هر نظرک کوره میسه جکی بر جوهر حقیقت در . بونی عقل حیوانی
دوشونه منز . حتی دوشونمک بیله ایسته منز . چونکه محکوم اولدیغنی
حس حیوانیت بوندن نفرت ایدر . او ایستر ، که هر ایستدیکنی یاپسین
هیچ بر حظندن محروم قالماسین !

اونک فوقنده بر حاکم وار . بر فصل الخطاب حق و باطل ، بر
فاروق خیر و شر وار . عقل انسانی . وجدان روح . اونک بوتون
آمالی نوردن بر رستون کی آسمانه ، عالم ملکوته سطوع ایدر . عقل
حیوانینک بوتون حظوظاتی - مشروع و معدوح اولانی مستننا -
رد و اندن نفرت ایدر . دائماً تکدیروتوبیخ ایدر « بکارام اول ! من خرفاته
کوز دیکمه ! طبیاته قناعت ایت ! » دیه دائماً خیر پالار . یولارینی
طارتار طوریر .

عقول متفاوتدر ، هر عقل بر طبقه تشکیل ایدر ؛ بوتون طبقات
عقول یکدیگرینه بر سلسله منت و محکومیتله باغیدر . ایشته بوکا نظام
عالم دیرلر .

(ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات)

انسان هر برشیتک حقیقتی ، معقولیتی ، حکمتی تقدیر ایده منز .

بوه مقاله بی او کوندن سوکره - آرتق یتیشیر ؛ نبی ایشدن آلیقویما سین، دیه - ارقومادم .. اوقومادم اما، کاغددن اوقومادم. یوقسه رو حده کی لوحه هپ کوزمده. دکیزی کورد کدن صکره چوله کیدن کیمسه یه اولان بکاده اولدی .. پارلیتیلر، طالغالر کوزمدن بردلو غائب اولمایور .. طاقلی سسلر، دالغا سسلری قولاغمی اوقشایور .

بر قاج کیجه بو خاطره ایله کنیدی طوتامادم . طام آلتسندن اوغرایوب کولکره طالدم ، احتشاملی ییلدی زلی ، عظمتی بورجلری تاشا ایتدم . نه بیلهیم ، هپ او آلتین اوردوی کورده یوریور ، کوردم .. هپ اومقاله بی کورده اوقودم .

مقاله نك بكا تأثیری اوزرینه سوزی اوزاتماییم . بو عجباهر کسه ده بو تأثیری یاپدی ؟ نیم تأسفله آکلادینمه کوره یامادی .. بویله بر تأثیر دکل ، عادتا بر تأثیر بیله یامادی . بوکا کیمسه لر آلدیرمادی . بلکه ده بونی پک آز کیمسه لر اوقودی . یازیق حالا تورکلک طویغوسی اویقوده .. طویمایورز ، آکلمایورز .

الله عشقنه قیمتیزی بیلهلم . تورکلک . او آیغیله یرلری صارسان ، بایرانغیله کولگری طوتان طاشقین آلی . ایلك یوروشیله ایلره شان ، کورده لره جان ویرمشدر . بوکونکی جمعیتلر ، دولتلر ، بوکونکی بشریت ، مدنیت هپ او آنادن طوغمشدر . بوکونکی روح ، بوکونکی حیات هپ او پیکاردن فیشقیرمشدر .

او بویوک اوجاق ، یالکیز بر قاج اویماق یتیشدیروب اوندن سوکره قیصیر قیصیر اوتورمامشدر . اوت ، بز عثمانی تورکلری جهانگیرلره یاقیشیر برایش یایدق .. کوچک برعشیرتدن معظم بردولت چیقاردق . بونی جهان تسلیم ایدر . فقط ایش بوندن عبارت دکل . ینه جهانک تسلیم ایده جکی ، تسلیم ایتمه که یاقلاشدینی بر حقیقت دهوار ؛ بوکونکی جهانی ده بز آنا تورکلر طوغوردق . جهان ملتلر ویردک ، جهان دولتلر طاغیتدق . شو بویوک حقیقته بوکونکی کوچوک تاریخ وحشیاک ، اورکو توجیلک نظر یله باقسده ، حقیقت بوندن زیاده اورتولی قالمخه تحمل ایتمه جک کورونور . مستشرقلرک تورکلک شعبه سیله اوغراشانلری بو پرده نك براوحنی قالدیردیله بیله . اوزاقلرده کزیورلر ، درینلری قازیورلر . باقلم ، بزم حقوقیزی تأیید ایتک ایچون ، قوملر آلتدن دهانه حجتلر چیقاجق ؟

حال بویله ایکن ، بزدهانه وقتلره قادر کنیدی میزی یرلرده کوره جکیز؟ تورکلک آدم سن ده ! تورکجه آدم سن ده ! دیه جکیز ؟

تورکلک، ملتاره آنا اولمش بر اولوس [ملت] ایکن ، تورکجه لسازله آنا اولمش برلسان اولامازی ؟ بر آناوود آدم بانانک آناوود اولدیغنی ادعا ایتمش، دیه برلطیفه سویله لرلر . بونی بیله میز . فقط بز چیقوب ده . . آدم بابامز ، تورکلره برابر بوتون دنیانک باباسی ایسه ده ، (آدم) آدی تورکجه در . دلیل ده (آدم) ک اصلی (آتام) اولماسیدر (*) ، دیسه ک کولونجی اولورز ؟ خاییر ، انصاف صاحبی مدققلر بزه کولزلر ، بزلی کولونج بولمازلر . چونسکه (آدم) کله سنی هیچ بردیله ، حتی عربجه

(*) بوفکر استاد من و لدچلی افتدی حضرتلردن استفاده ایدلشد .

اوزاق ارزاق تاویلرده دوشمه دن کندینه مال ایده مه مشدر . تورکجه ایسه بونی کندینه مال ایتک ایچون اوزون یورغونلغه محتاج دکل .. همان ده بر ادعا . بر استدعا کافی .. تورکجه ده (آنا) بابادر ، (آتام) بابام دیمکدر . شو قدر وارکه کله تورکجه بویازی ایله یازیلمه دن اول باشقه یازیلرله یازیلدیغنی ، باشقه یازیلی لسانلره کیردیکی ایچون سیماسی آزاچق دکیشمشدر . غیرتم تحفجه می ؟ اولسون .. بن بونی بر آدم زاده لک صایارم .

آرتیق کنیدی می بیلهلم . تورک کری بر ملتدر ، تورکجه قابا بر یلددر ، دیه بیلهلم . بونک حیاته ، محنته ، استقبالتنه چالیشلم . یوقسه بونلرده کی قابلیت و مقبولیتی ده باشقه لری کورپور و کوستر یرلر .. بو خدمتی ده باشقه لری یاپارلر . فقط بز او زمان آلتن می آچوب اورته ده کزه می یز . . ضیقلمقدن صیجان دیکلرینه صوقولورز .

بو حقیقتلری ، بو حقلری کوز اوکنه کتیردیجه غیرتله ، حسرتله جاید جاید یانیورم . همده قورو اوتلر کی جانسز جانسز دکل . یاش ویشیل جایرلر کی جانلی جانلی یانیورم . آه ، نه اولور .. (آلتین اوردو) کی مقاله لر چوغالسه ، بربری آردی صیره کله .. بونلرک آراسی آردی کسینه سه ، دیورم . آه ، نه اولور .. تورک درنیکی دریلوب طوپلانوب بزه بو یولده ده خدمت لرایتسه ، دیورم . اووه ! امیدسز اولمایلم . حسرتله اوزله دیکمز بو شیر هپ اولاجقدر . بونلری بز یاماسه ق بیله زمان یایدیره جقدر . شو وارکه بش سنه یه قادر اولاجق شی ، اللی سنه سوکره لره قالا جقدر . ایشته یانیش ، یاقیلش بو یوزدن .

کوچک آغیزدن بویوک سوزلر ! .. اولسون ، حق بویوک اولنجه صاحبنک کوچوک ککنه باقیلماز . بونکله برابر ، شو غیرتک حیتلی تورک کوللرینه ای طوقونان برکوشه سی وار ایسه .. تاکری (آلتین اوردو) مقاله سنی یازان (احمد حکمت) دن راضی اولسون .

اسیاطلی

حق

تراجم امثال :

(صدرالدین قونوی)

ابوالعالی مولانا الشیخ الکبیر صدرالدین قونوی « قدس سره »

اعظام مشایخ محققین و افاض علمای راسخیندند لر . اصلاً ملاطیبه لی ایسه لرده نشاتلری قونیه ده در . کندی لری هنوز طفل نور سیده ایکن پدرلری وفات ایتمه کله اوتاریخده شام شریفده بولمقده اولان شیخ الاکبر محی الدین عربی حضرتلری بالخاصه تعلیم لسان حقیقت ضمننده قونیه یه کله رک مناسبت صوریه حصولنه مدار اولق ایچون مولانای مشارالیه ک طول بولونان والده لرینی تزوج ایلیوب کمال اهتمام ایله تربیه و تفضیلرینه سعی و اقدام بیورمشلردر .

ثمره استمداد خداداد لر یله آز وقت ظرفنده جناب شیخ الاکبرک نفس کاملنه مظهر اولان بو ذات عالی فنون مختلفه و علوم متنوعه ده